

Radionica:

Pomažem djeci da upoznaju sebe

Dr.sc. Maja Parmač Kovačić

Ožujak, 2018.

Izbor zanimanja: ključna odluka za pojedinca

- Najveći dio najboljih godina svojeg života provedemo u radu, pa je važno da radimo ono što nas zanima i u čemu smo uspješni.
- Posljedice lošeg odabira očituju u...
  - dužem profesionalnom osposobljavanju
  - nižoj razini opće produktivnosti
  - povećanim troškovima zbog apsentizma i fluktuacije
- **Važno je dobro upoznati:**
  - sebe
  - svijet rada

Pomažem djeci da upoznaju sebe

Što sve trebamo uzeti u obzir?

Sposobnosti

Interesi

Vrijednosti

Osobine ličnosti

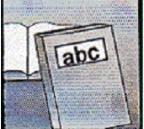
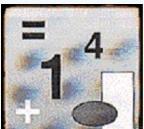
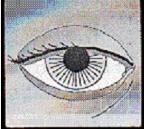
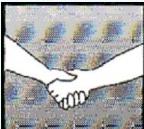
Pomažem djeci da upoznaju sebe

Uloga sposobnosti u odabiru zanimanja

- temeljne čovjekove osobine
- određuju pojedinčev domet u nekoj aktivnosti
- svako zanimanje traži određeni sklop sposobnosti
- posjeduje li pojedinac poželjan sklop sposobnosti - onaj koji je u skladu s odabranim zanimanjem – lakše će, brže i temeljitije usvojiti potrebne radne vještine, a konačna razina njegove uspješnosti i zadovoljstva u obavljanju tog posla će biti veća

Višestruke inteligencije (Gardner, 1983)

Vrsta inteligencije	Opis
Lingvistička	 osjetljivost za govorni i pisani jezik, sposobnost učenja jezika i korištenja jezika za postizanje određenih ciljeva
Logičko-matematička	 sposobnost logičke analize problema, izvršavanja matematičkih operacija i istraživanja pojava na znanstveni način
Glazbena	 vještina u izvođenju, skladanju, razlikovanju i prosudjivanju glazbenih oblika
Tjelesno-kinestetička	 potencijal korištenja cijelog tijela ili dijelova tijela u rješavanju problema i korištenja mentalnih sposobnosti pri usklađivanju tjelesnih pokreta
Vizualno-spacijalna	 potencijal vizualiziranja i mentalnog manipuliranja objektima u prostoru
Interpersonalna	 sposobnost razumijevanja namjera i potreba drugih ljudi i mogućnost učinkovite suradnje s drugim ljudima
Intrapersonalna	 sposobnost razumijevanja samoga sebe i prepoznavanja vlastitih unutrašnjih procesa

Pomažem djeci da upoznaju sebe

Uloga interesa u odabiru zanimanja

- trajna usmjerenost pojedinca na neki sadržaj i aktivnost te spremnost da se tim sadržajem bavi
- ono što nas doista zanima, čime smo zadovoljni i čime se želimo baviti
- obavljanje posla koje nije u skladu s pojedinčevim interesima dovodi do nezadovoljstva i otpora te loše obavljenog posla

Tipovi profesionalnih interesa (Holland, 1959)

Tip interesa	Osnovno određenje	Tipična zanimanja
Realistički	 Sklonost konkretnim aktivnostima, u kojima se pomoću alata ili strojeva može učiniti nešto vidljivo	automehaničari, piloti, frizeri, urari, kuvari, vatrogasci, ribari...
Istraživački	 Sklonost sustavnom prikupljanju informacija, otkrivanju i objašnjavanju nepoznatih pojava i oblikovanja novih teorija	inženjeri, matematičari, liječnici, visokoškolski nastavnici, znanstvenici
Umjetnički	 Sklonost umjetničkom izražavanju u bilo kojoj formi	glazbenici, glumci, dizajneri, plesači, slikari, arhitekti...
Socijalni	 Smisao za ljude, strpljivo razumijevanje poučavanje, savjetovanje i pomaganje u rješavanju njihovih problema	nastavnici, odgojitelji, psiholozi, soc. radnici, med. sestre, policajci...
Poduzetnički	 Sklonost za poslovne aktivnosti koje traže inicijativu, smisao za organizaciju i vođenje drugih	menadžeri, ekonomisti, pravnici, producenti, trgovci, diplomati...
Konvencionalni	 Sklonost za uredske, administrativne ili financijske poslove, u kojima je važna sređenost, točnost i smisao za detalje	blagajnici, inspektorji, carinici, fin. stručnjaci, računalni programeri...

Pomažem djeci da upoznaju sebe

Uloga vrijednosti u odabiru zanimanja

- svaka osoba ima svoj vlastiti sustav vrijednosti, odnosno skup stavova ili uvjerenja o tome što je ispravno, dobro ili poželjno
- ljudi se međusobno razlikuju po svojem sustavu vrijednosti (npr. nekome je važno imati bliske prijatelje, a nekome postati bogat i slavan)
- redoslijed vrijednosti (njihova važnost) nije isti kod svakog pojedinca
- njihova važnost se očituje u našim gledištima i ponašanjima te u velikoj mjeri određuje naše životne ciljeve (pa i zanimanje)

Vrijednosti i vrijednosne orijentacije (Super i Šverko, 1995)

Vrijednosna orijentacija	Vrijednosti
Samoaktualizirajuća	Tipične intrinzične vrijednosti, karakteristične za čovjekovu težnju da se potvrđuje kroz ostvarenje svojih mogućnosti (korištenje sposobnosti, stvaralaštvo, razvoj ličnosti, esteticizam)
Individualistička	Orijentacija prema samo-ekspresiji (životni stil, samostalnost, autoritet, raznolikost)
Socijalna	Težnja za socijalnim potvrđivanjem preko adekvatnih odnosa s drugim ljudima (međuljudski odnosi, socijalna interakcija, radni uvjeti, kulturni identitet, sudjelovanje u odlučivanju, altruizam)
Utilitarna	Napredovanje, prestiž, ekonombska sigurnost, postignuće
Avanturistička	Rizik, fizička aktivnost

Pomažem djeci da upoznaju sebe

Uloga ličnosti u odabiru zanimanja

- ličnost je sklop čovjekovih trajnih karakteristika, koje se očituju u načinu emocionalnog reagiranja, temeljnim stavovima i vrijednostima, interesima i motivima te značajkama aktiviteta.
- obavljanje posla koje nije u skladu s pojedinčevom ličnosti ima nepovoljne posljedice i po pojedinca (nezadovoljstvo poslom) i po organizaciju (loše obavljeni posao)

Pet-faktorski model ličnosti (Costa i McCrae, 1992)

Osobina ličnosti	Opis
Ekstraverzija	društvenost, asertivnost, bezbrižnost, sklonost uzbudnjima i pozitivnim emocijama
Neuroticizam	sklonost tjeskobi i depresiji, razdražljivost, impulzivnost i ranjivost
Ugodnost	prijaznost i susretljivost, izravnost u ponašanju, altruizam, popustljivost i suradljivost
Savjesnost	sklonost organiziranom životu, usmjerenost na ciljeve i rokove, samodisciplina i težnja kompetentnosti
Otvorenost iskustvu	intelektualna radoznalost, maštovitost, prihvaćanje različnosti

Procjenjivanje vlastitih karakteristika

Preporuke radionica s učenicima

- Ja sam...
- Pogodi tko sam (svaki učenik napiše svoje osobine pa ostali pogadaju o kome se radi)
- Drugi o meni (za svakog učenika ostali napišu po jednu pozitivnu osobinu koja ga/je odlikuje)
- Spoznaj svoje snage (događaj iz života koji odražava neku njihovu karakteristiku)
- Intervju za posao snova (učenici artikuliraju svoje sposobnosti kroz intervju za posao snova)

